

Η παθολογία, το καρκίνωμα, είναι ο λαϊκισμός και η ιδιότεια μέρους των πολιτικών, η ταύτιση του κράτους με το εκάστοτε κυβερνών κόμμα, ο παραγκωνισμός της α-ξιοκρατίας από τη φαυλότητα, η διαφθορά, αλλά και οι αντικοινωνικές συμπεριφορές και νοοτροπίες μεγάλου μέρους του λαού.

ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΡΟΚΑ*

Κρίση και δημόσια ενημέρωση

Αν καταρρεύσει η χώρα (ο μν γένοιτο) είναι σχεδόν βέβαιο πως τότε θα α-παλλαγεί η κοινωνία μας από πολλές καταστρεπτικές αντικοινωνικές συ-νήθειες, γιατί θα συνδεθούν με την κα-τάρρευση. Θα απαλλαγεί μεταξύ άλ-λων από τη νοοτροπία ότι πολλά απ' αυτά που λέμε και που πρέπει να κά-νουμε είναι ένα «θήθεν» και, όσο μας παίρνει, μπορεί να τα κάνουμε στρα-βά ή να κάνουμε άλλα, ότι είναι αφέ-λεια να τηρούμε τους κανόνες προ-στασίας της κοινωνικής ζωής και του Δημοσίου, νοοτροπία που βρί-σκεται σε διαλεκτική σχέση με την κα-κονομία και την αντιμετώπιση των πο-λιτών από το Δημόσιο με εκθρόνι-ση μάλλον παρά ως συνεργατών στην ε-πίτευξη κοινών σκοπών, αλλά και α-πό την υπέρπουσα αντίληψη ότι πει-θαρχία και σεβασμός στο Κράτος και στα όργανά του δεν πολυ-συνάδουν προς το (ψευδο) αντιδικτατορικό φρό-νημα. Τότε όμως θα έχουμε γυρίσει δε-καετίες πίσω και θα έχει «ασυγκρίτως» με ό, τι συμβαίνει τώρα- υποβαθμιστεί η ποιότητα ζωής. Θα τρέχουμε να βρούμε τους φταίχτες, αυτούς που ε-ξαπατούσαν με ψεύτικες υποσχέσεις και έκαναν ρεμούλες, ενώ θα μνημό-νισ με αυτούς που προειδοποιούσαν για την επιτακτική ανάγκη αλλαγής πο-ρείας και προσπάθησαν να την υλο-ποιήσουν. Η ανεξέλεγκτη πτώχευση θα συνοδεύεται από ανεξέλεγκτες διώ-ξεις κατά των υπαίτιων με αμφίβολη μάλιστα ευστοχία, δηλαδή μια άλλη μορφή φαινόμενων μετεμφυλιοπο-λεμικού περιβάλλοντος. Τότε θα μπο-ρίστουμε με μνήμες που θα κληρο-νομήσουν και οι επόμενες γενιές, ό-τι τα αίτια ήταν η παθολογία, όχι μό-νο του πολιτικού συστήματος, αλλά και της κοινωνικής ζωής, θα τα εξορκί-σουμε και θα τα αποβάλλουμε. Η πα-θολογία, το καρκίνωμα, είναι ο λαϊκι-

Επαληθεύονται εκείνοι οι λοιδορούμενοι ως γρα-φικοί και αφελείς, που από χρόνια επεσήμαιναν πού οδηγεί η εκπληκτική διάδοση της διαφθοράς, η άγνοια, η φαυλότητα και η ιδιότητα.

σμός και η ιδιότητα μέρους των πο-λιτικών, η ταύτιση του Κράτους με το εκάστοτε κυβερνών κόμμα, ο παρα-γκωνισμός της αξιοκρατίας από τη φαυλότητα, η διαφθορά, αλλά και οι αντικοινωνικές συμπεριφορές και νο-οτροπίες μεγάλου μέρους του λαού. Αλλά το ότι είναι σωστό πως όσο πε-ρισσότερο «πονέσει» η κοινωνία τό-σο αυξάνονται οι πιθανότητες της α-ποβολής του καρκινώματος και νέας αρχής με νέα πρόσωπα, κατά προτί-μηση απ' αυτούς που είχαν συγ-κρουστεί με τις προηγούμενες νοο-τροπίες και πρακτικές, δεν σημαίνει ότι δεν πρέπει να γίνει το παν για να επιτευχθεί ο στόχος χωρίς να προη-γηθεί κατάρρευση.

Οι δανειστές μας επιχειρούν με με-ρικά σωτήρια μέτρα, όπως είναι ο πε-ριορισμός του άχρηστου παρασιτικού μέρους του Κράτους, πλην τα μέτρα αυτά λαμβάνονται για την αντιμετώ-πιση των οικονομικών συνεπειών της παθολογίας, ώστε να επιστραφούν τα δανεικά και όχι τόσο για τη στεί-ρευση της πηγής που γεννά το καρκίνωμα. Τούτο είναι «ελληνικά υπό-θεση», γιατί αφορά κυρίως το ηθικό και πολιτισμικό υπόβαθρο της κοι-νωνίας, που, σαθρό όπως είναι, οδη-γηση στον (συνεχιζόμενο) κατάρρο, που περισσότερο σήμερα βλέπουμε τα οικονομικά του αποτελέσματα, που δεν φαίνονταν παλαιότερα λόγω των δανεισμών, ενώ το καρκίνωμα υπήρ-χε. Αν δεν επέλθει στείρευση της πη-γής, τότε και μετά τη διάσωση θα ε-ξαποδυνθούμε στο ξεχείλιωμα.

Εργαλείο στην επιτυχία της ελλη-νικής υπόθεσης είναι και η διαπαι-δαγώγηση των πολιτών σε θέματα κοι-νωνικών συμπεριφορών. Εξηγήθηκαν αλήθεια ποτέ, απλά και πειστικά, με αριθμούς και σύγχρονες μεθόδους δη-μόσιας ενημέρωσης οι συγκεκριμένες συνέπειες που έχει για τον καθένα η φορο (-εισφορο-δασμο) διαφυγή, η μη αναζήτηση νόμιμων αποδείξεων; Σε πόσο φόρο, εισφορές αλληλεγγύης, έ-κτακτες εισφορές κ.λπ. αντιστοιχούν; Οτι το ρουσφέτι αδικεί τους μν έχο-ντες αυτό και στερεί τη χώρα των υ-πηρεσιών των ικανών, με παραδειγ-ματα των ζημιών που προκαλεί; Εξη-γήθηκε ότι η καλλιέργισιμη γη και η μεταποιητική παραγωγή εγκαταλεί-φθηκαν κυρίως χάριν του συνεχώς διαγκοιμώμενου με άχρηστες θέσεις δι-μοσίου; Οτι η χρηματοδότηση του γι-νώσκειν χωρίς με δανεικά που ήρθε η ώρα επιστροφής τους; Οτι συνέπεια της πρακτικής αυτής δεν είναι μόνο το δημόσιο χρέος που απασχολεί την τρέχουσα, αλλά περισσότερο η α-ποξένωση του ενεργού πληθυσμού α-πό υγιείς επιχειρηματικές πρωτο-βουλίες και ο εθισμός στην απραξία, αργομισθία, παρασιτισμό και ανομία; Τώρα λοιπόν είναι η ευκαιρία να τα αντιληφθεί ο κόσμος, που, ανοικτά, είναι πάντα κατά της διαφθοράς και της ανομίας, τώρα που η φωτιά έχει φτάσει σε κάθε σπίτι και που επαλη-θεύονται εκείνοι οι λοιδορούμενοι ως γραφικοί και αφελείς που από χρόνια επισήμαιναν πού οδηγεί η εκπληκτι-κή διάδοση της διαφθοράς, η ά-

γνοια, η φαυλότητα και η ιδιότητα. Υπάρχουν άριστοι μηχανισμοί με-ταβίβασης στην κοινή γνώμη των αι-τιών του προβλήματος, ώστε να την καταστήσει συνειδητό υπέρμαχο της αλλαγής νοοτροπίας, αφού βραχυ-πρόθεσμα η κρίση πονάει πολύ πε-ρισσότερο από το περιβαλλοντικό, ό-που αντίστοιχες πρωτοβουλίες είχαν εντυπωσιακά αποτελέσματα. Ας πε-ριορίσουν π.χ. ορισμένα ΜΜΕ τις βλα-κώδεις παρουσιάσεις, για να δώσουν χώρο στην εκστρατεία εξύψωσης ε-νημέρωσης. Επιπλέον, ας δοθεί χρόνος να παρουσιαστεί π.χ. πόσο στοιχίσε στους πολίτες η συστηματική κατα-στροφή των πανεπιστημιακών κτιρίων της χώρας την τελευταία δεκαετία και να βγει επιτέλους το μήνυμα ότι αυ-τός που καταστρέφει δημόσια περι-ουσία ή δανώνει τους τουρίστες είναι «εχθρός του λαού», του παίρνει το ψω-μί. Και ακόμα ας δίδονται συνεχώς στοιχεία για τους θανάτους, τραυ-ματισμούς, έξοδα που δημιουργήθηκαν από τα τροχαία και του υψιλάτου ποσοστού κατά το οποίο θα μπορού-σαν να είχαν αποφευχθεί αν εφαρ-μοζόταν οδική πειθαρχία. Πρέπει όμως να ενταθεί ποιοτικά και ποσοτικά στο μέγιστο βαθμό η προσπάθεια εντο-πισμού της διαφθοράς και να τιμω-ρηθούν άμεσα οι εντοπισθέντες, γι-ατί, όπως έγραφε και ο Πλάτων, «το με-γαλύτερο αδίκημα είναι να μν τι-μωρείται ο αδικών». Μόνο αν γίνει τού-το θα αποκτήσουν αξιοπιστία τα μέ-τρα διάσωσης και ενημέρωσης και η Πολιτεία θα βρει σύμμαχο της στην ε-φαρμογή τους τον πολίτη. Η μεταβα-τική κυβέρνηση μπορεί να πρέπει να ενεργήσει έτσι.

*Καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών
i.rokas@iokas.com